

Program Europske unije IPA za Hrvatsku

Izobrazba vezana za sustav unutarnjih kontrola za korisnike proračuna – državna razina

Twinning Projekt: HR 14 IPA FI 04 16
“Daljnji razvoj sustava unutarnjih kontrola i metodologije rada”

26/04/2018

SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

- **Općenito o SUK-u**
- **Uloge i odgovornosti**
- **Međunarodni okvir: COSO 2013**

Kojim redoslijedom biste vi rješavali sljedeće situacije...

Sve navedeno događa se istovremeno:

- Zazvoni telefon.
- Zazvoni zvono na vratima.
- Beba zaplače.
- Voda teče iz slavine.
- Prostrli ste rublje, a upravo počinje kiša.

Definicija SUK-a

Skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su:

- obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način,
- usklađenost poslovanja sa zakonima i s drugim propisima,
- zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete,
- jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Drugim riječima, **SUK**:

Učinak

- Usmjeren je na (financijske) učinke poslovanja te ih kontrolira

Ciljevi

- Ostvaruje poslovne ciljeve

Sredstva

- Osigurava korištenje sredstava na pravilan, etičan, ekonomičan, djelotvoran i učinkovit način

Financijska jedinica odgovorna je za:

Koordinaciju

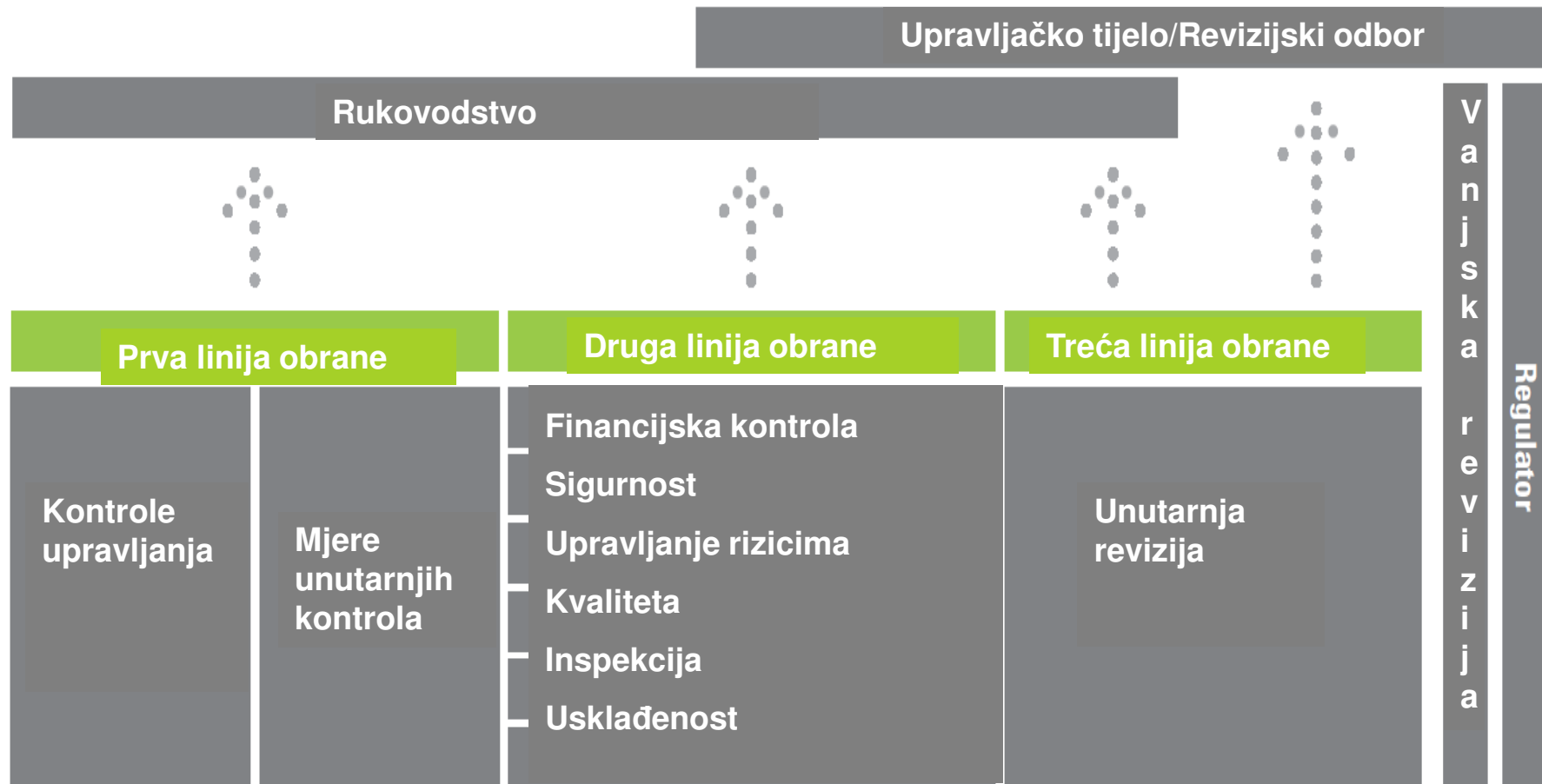
Izradu prijedloga

Praćenje

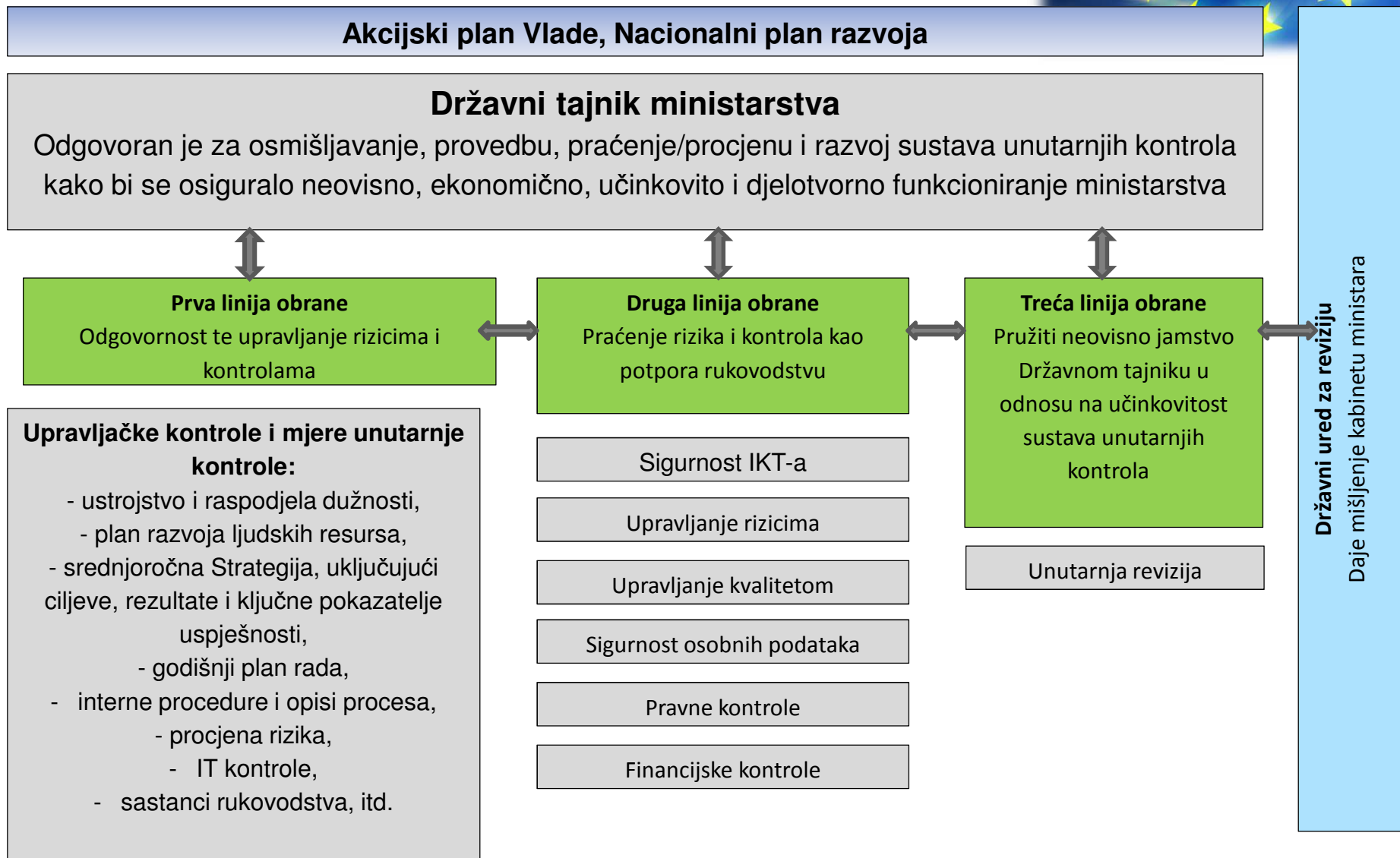
Savjetovanje

Podršku

Tri linije obrane

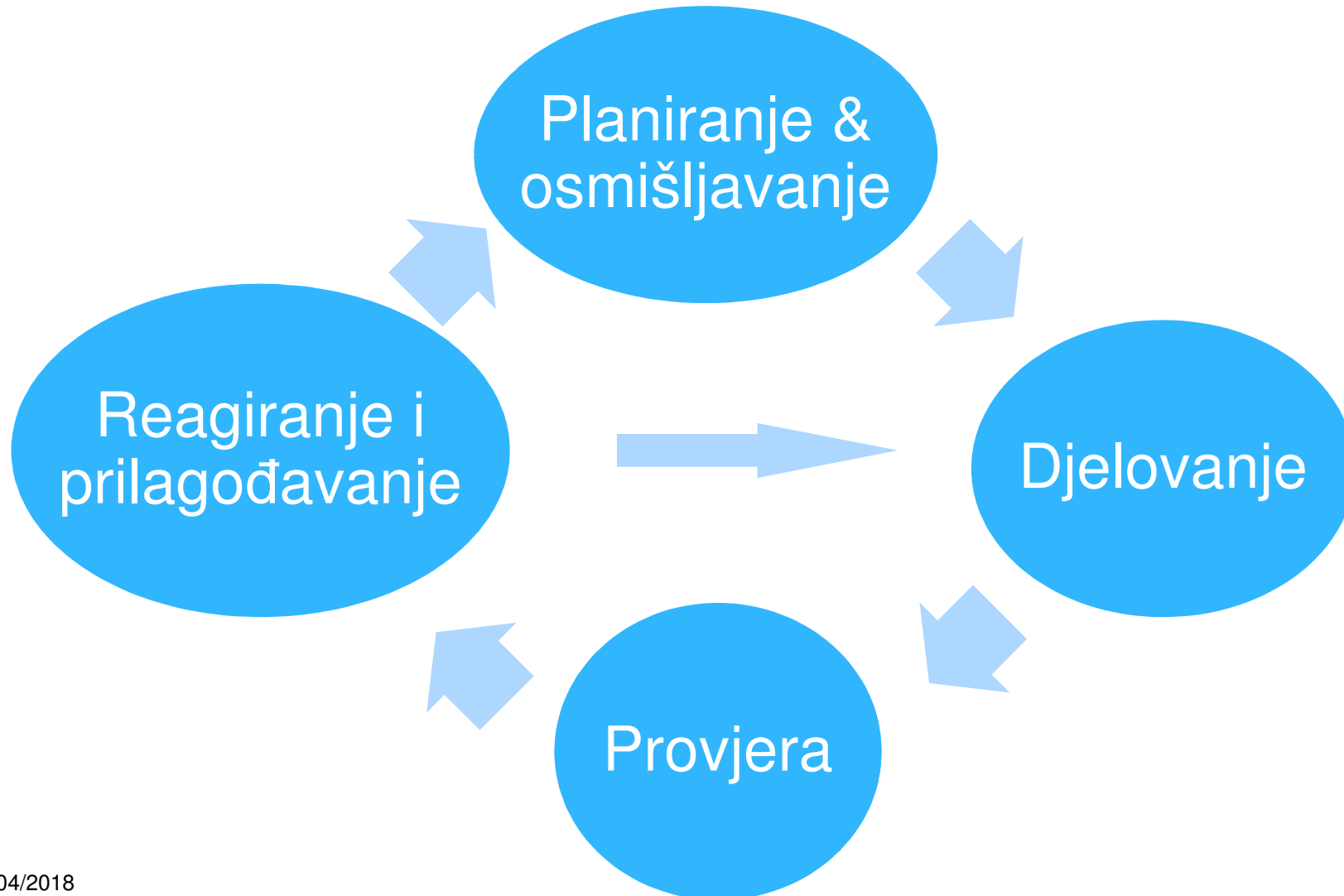

Tri linije obrane – Primjer iz Latvije

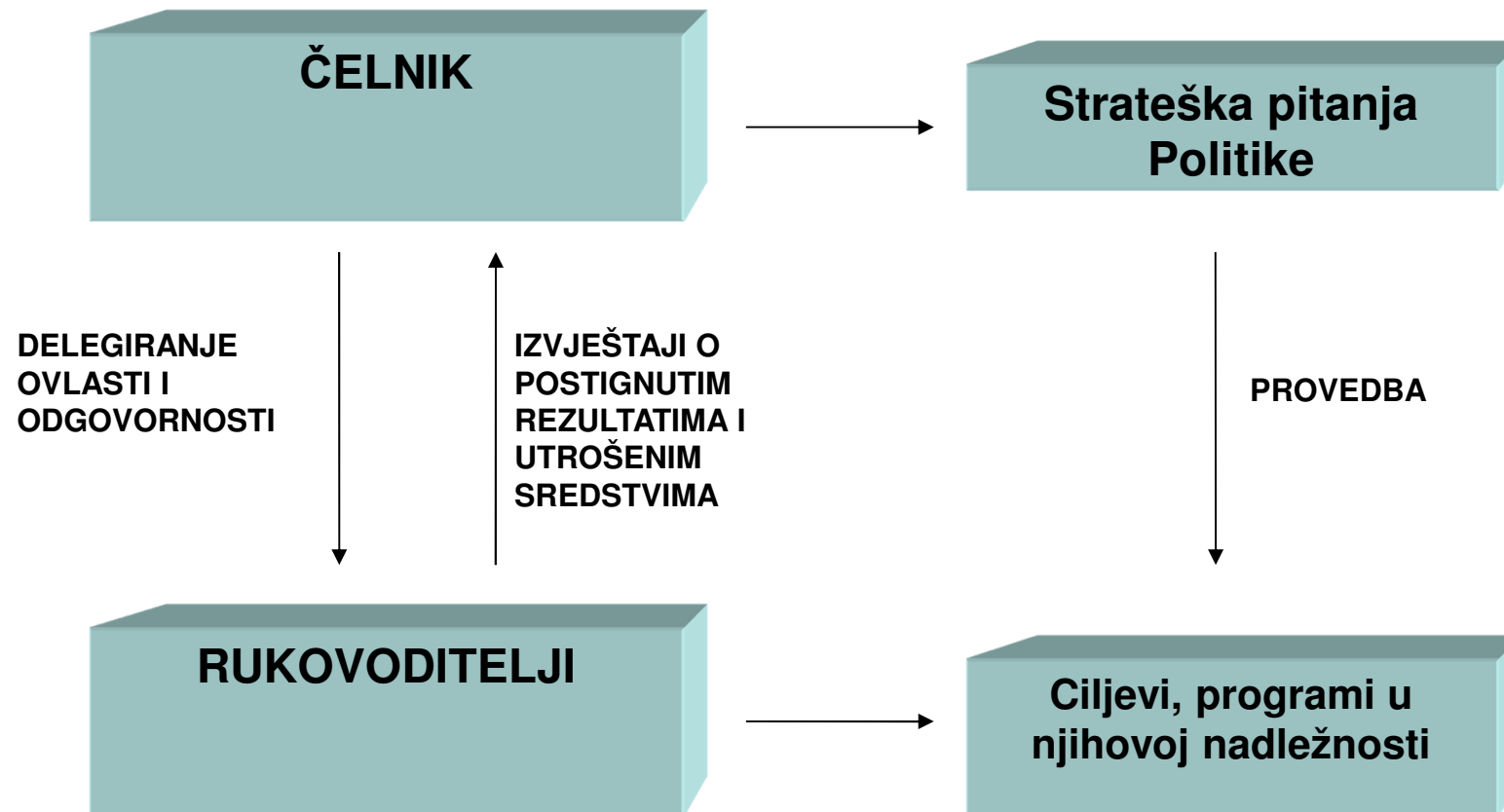

Odgovornosti čelnika tijela državne uprave

Odgovornosti čelnika i rukovoditelja

COSO IC -> COSO 2013

COSO 2017 – 17 načela

Kontrolno okruženje :

1. Pokazati predanost integritetu i etičkim vrijednostima
2. Provoditi odgovoran nadzor
3. Uspostaviti strukturu, nadležnost i odgovornost
4. Predanost stručnosti
5. Promicati odgovornost

Procjena rizika:

6. Odrediti prikladne ciljeve
7. Utvrditi i analizirati rizike
8. Procijeniti rizik od prijevare
9. Utvrditi i analizirati bitne promjene

Kontrolne aktivnosti:

10. Odabrati i razviti kontrolne aktivnosti
11. Odabrati i razvijati opće kontrole nad informacijskom tehnologijom
12. Provoditi politike i procedure

Informacije i komunikacija:

13. Koristiti relevantne informacije
14. Komunicirati interno
15. Komunicirati eksterno

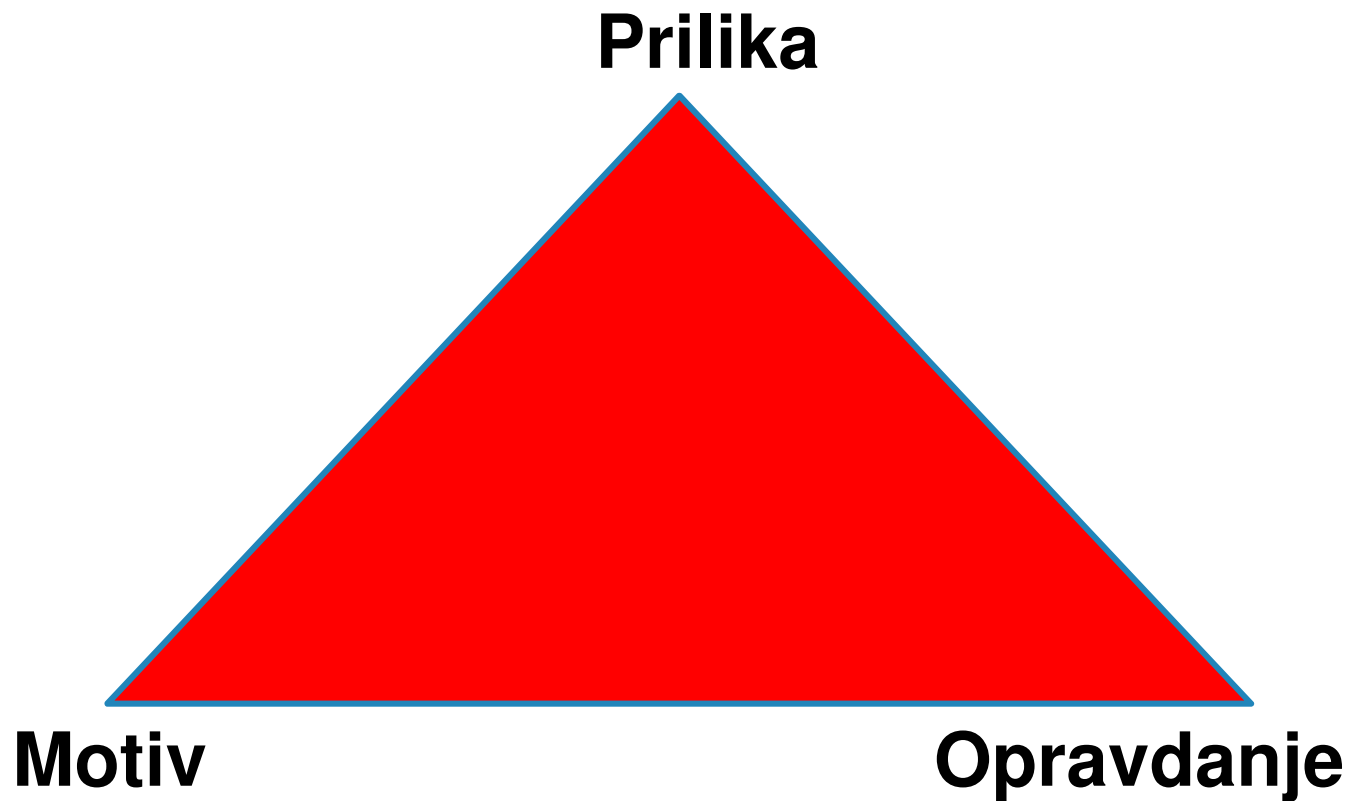
Aktivnosti praćenja:

16. Provoditi kontinuirane i/ili pojedinačne procjene
17. Vrednovati nepravilnosti i informirati o njima

OKVIR ZA RAZVOJ SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA

Načela okvira COSO prilagođena su hrvatskom javnom sektoru i razrađena u Okviru za razvoj sustava unutarnjih kontrola (sastavni dio Pravilnika o SUK-u)

Primjer utvrđivanja rizika od prijevare

Latvijski primjer reagiranja na rizik od prijevare

Kampanja za informiranje javnosti «Pokret protiv prijevara»

Gotovo polovica stanovništva Latvije vjeruje kako je siva ekonomija dio svakodnevnog života (83% - nepošteno ponašanje je učestalo)

55% ih izjavljuje kako su svjedočili/sudjelovali u nepoštenim radnjama (uključujući krijumčarenje robe)

1/3 stanovništva (33%) smatra kako kao građani nisu obvezni uključiti se u borbu protiv prijevara, niti u prijavljivanje prijevara ili korupcije.

Glavni cilj: Promicati “nultu stopu tolerancije” prema varanju

Cilj pokreta: udruživanjem različitih institucija razviti zajednički način odnošenja prema prijevarama i zajednički stav o suzbijanju prijevara

#FraudOff! (glagol;)

[frɔ:d ɒf]

Oduprijeti se prijevari i izraziti mišljenje protiv nje. Koristi se i kao poticaj: *If you are not honest, Fraud Off!*

Vidi također pod: pošten, objektivan, pouzdan, www.atkrapijes.lv

Latvijski primjer reagiranja na rizik od prijevare

Fokus na krivotvorenu robu

Društveni eksperiment 'Lažni zec'

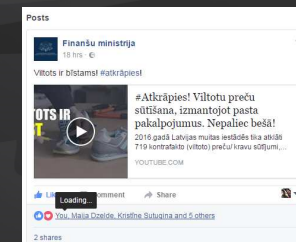
Top trend – TV i radio izvještavanja na dan pokretanja akcije (glavna tržnica), vijest koja se najviše prenosila na *Twitteru*

Odjeća poznatih osoba #FraudOff majice

Pokrenuta web-stranica

Videozapis Pripremljen za društvene mreže

Vanjsko oglašavanje

Naljepnice na vratima i objave partnera na društvenim mrežama

Izložba krivotvorenih stvari u trgovačkom centru

Kviz na društvenim mrežama (poklon majica) www.atkrapiess.lv

Latvijski primjer reagiranja na rizik od prijevare

Plan za zimski val prosinac 2017

Nastaviti komunikaciju – podići svijest o prijevarama i korupciji

Fokus na neregistrirane djelatnosti/koverte/sivu ekonomiju

IDEJA: Koristiti domoljubne vrijednosti u razgovoru o problemu

Održivost
Jedinstvo
Otvorena komunikacija
Odvažnost
Odgovornost

AŽURIRANI PRIRUČNIK

SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA ZA KORISNIKE PRORAČUNA

26/04/2018

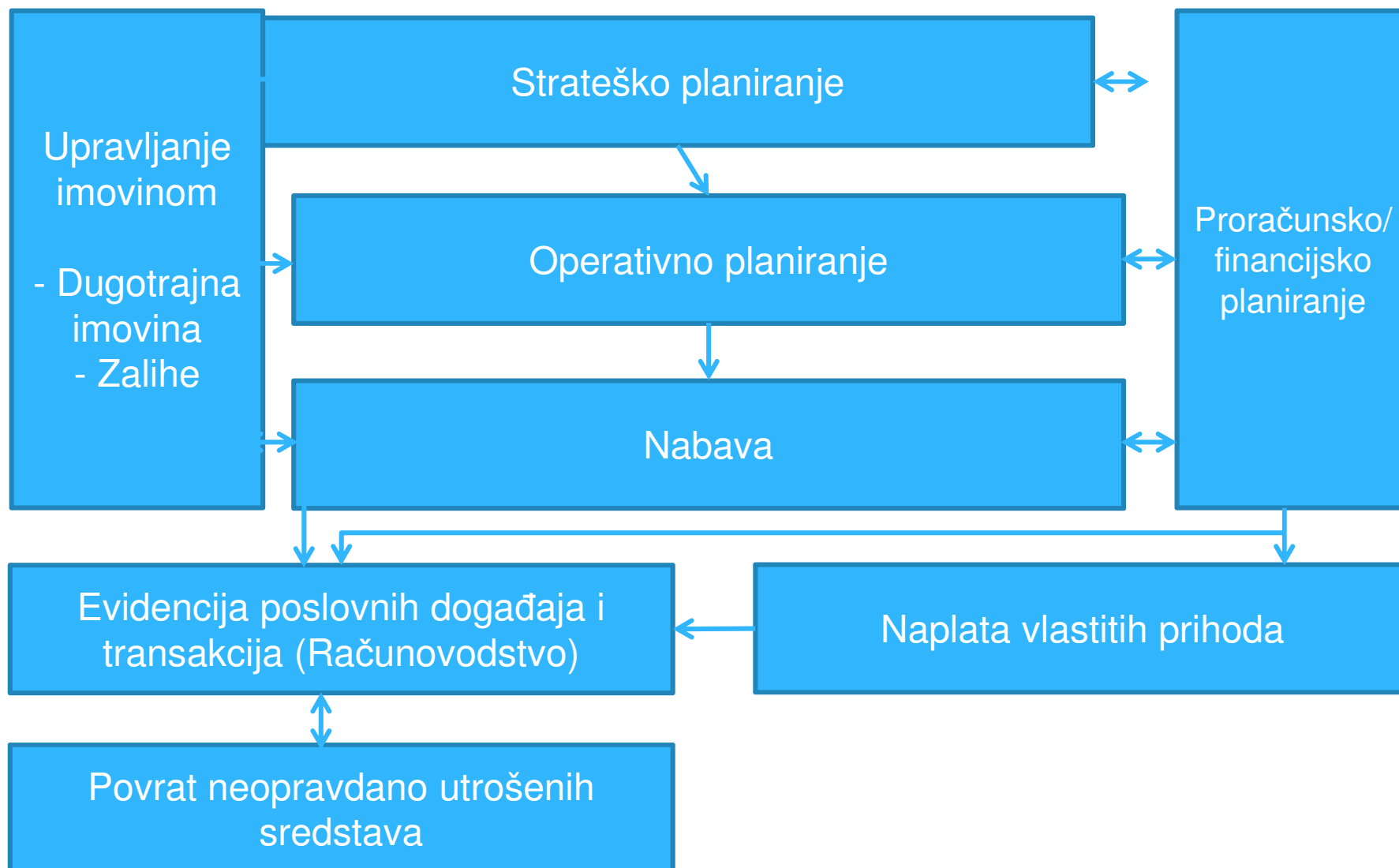
PROMJENE

- Referiranje na novu/ažuriranu zakonsku regulativu
- Referiranje na COSO 2013 (u Priručniku za financijsko upravljanje i sustav unutarnjih kontrola)
- Ažuriran dio o upravljanju rizicima

GLAVNA PROMJENA:

- Dodatnih 8 opisa procesa s praktičnim primjerima (iz Latvije i Nizozemske, uključujući kontrolne liste i obrasce

OSAM PROCESA

Strateško planiranje

Strateško planiranje

Analiza potreba i prioriteta – iskustvo Ministarstva financija Republike Latvije

<p><u>Prednosti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ značajno iskustvo u području financija, prava i međunarodnih odnosa ▶ Pozitivno radno okruženje ▶ Suradnja s nevladinih organizacijama i odnosi s javnošću ▶ Sudjelovanje u međunarodnim stručnim organizacijama ▶ Provedba upravljanja procesima i rizicima	<p><u>Nedostaci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Neki specifični ciljevi međusobno su kontradiktorni ▶ Prioritet su sektorski planski dokumenti, a horizontalni prioriteti se ne uzimaju u obzir ▶ Nedostatni kapaciteti za postizanje ciljeva zbog povećanja intenziteta i opsega posla ▶ Veliki obrtaj visokoobrazovanih zaposlenika
<p><u>Prilike:</u></p> <p>?</p>	<p><u>Prijetnje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Politička nestabilnost ▶ Manjak kapaciteta i jedinstvenog mišljenja partnera u suradnji ▶ Ekonomska situacija – promjene prioriteta sektora u državi ▶ Veći broj direktiva EU-a s kratkim rokom za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo ▶ Loša reputacija javne uprave, nemogućnost konkuriranja privatnom sektoru

Koje se informacije mogu upotrijebiti za SWOT analizu?

1. **Sektorske strategije**
2. **Izvješća vanjskih institucija**
3. **Analiza provedbe prethodnog Strateškog plana**
4. **Rezultati samoprocjene organizacije**
5. **Nove, predložene direktive Europske unije**
6. **Strategije susjednih zemalja**
7. **Istraživanja**

Definiranje Misije i Vizije

Primjer misije i vizije Ministarstva financija Republike Latvije:

- Osigurati stabilan financijski sustav i promicati dobro okruženje za poslovnu konkurentnost, kako bi se osigurao razvoj Latvije i dobrobit njenih građana
- Profesionalna, učinkovita i međunarodno priznata institucija u području javnih financija

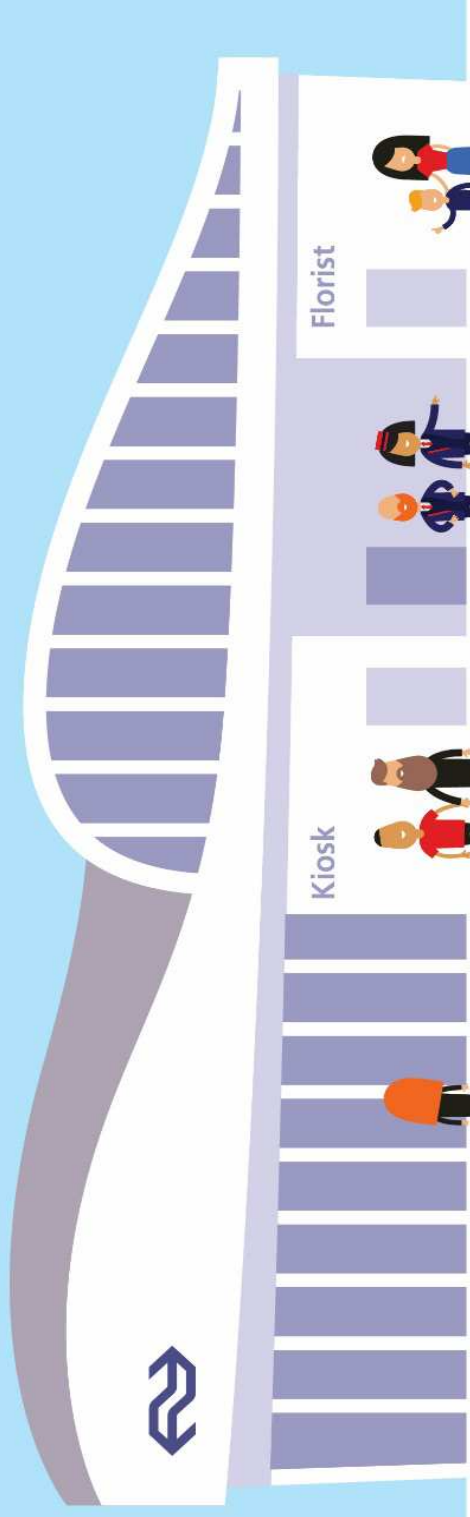
Kako bi se osiguralo ostvarenje misije, ona mora biti:

- Dostupna i objašnjena zaposlenicima
- Dostupna i partnerima, klijentima itd.

NS Strategy 2016-2019

On track for improvement: course and choices for NS

- Provide excellent customer journey
- World class train stations
- Contribute to door-to-door journey

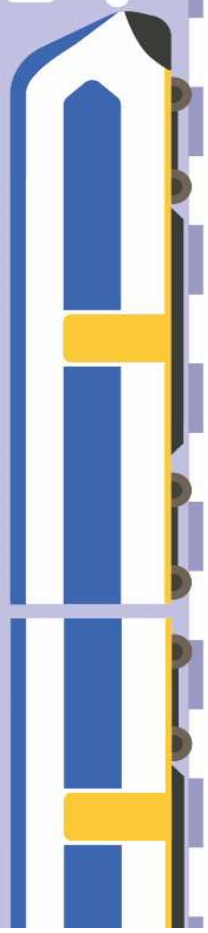
Our choices

Targeted growth in a limited number of countries

Sale of non-strategic real estate and phased transfer part of retail

Discontinuing Qbuzz in the long term

No longer bidding for regional rail concessions

m2

NS - Netherlands?

Na putu za napredak: smjer i odabir za Nizozemsku

- 1 PRUŽITI IZVRSNO PUTOVANJE KORISNICIMA
- 2 VRHUNSKE ŽELJEZNIČKE STANICE
- 3 DOPRINIJETI PUTOVANJIMA OD VRATA DO VRATA

NAŠ odabir

Ciljani rast u ograničenom broju zemalja

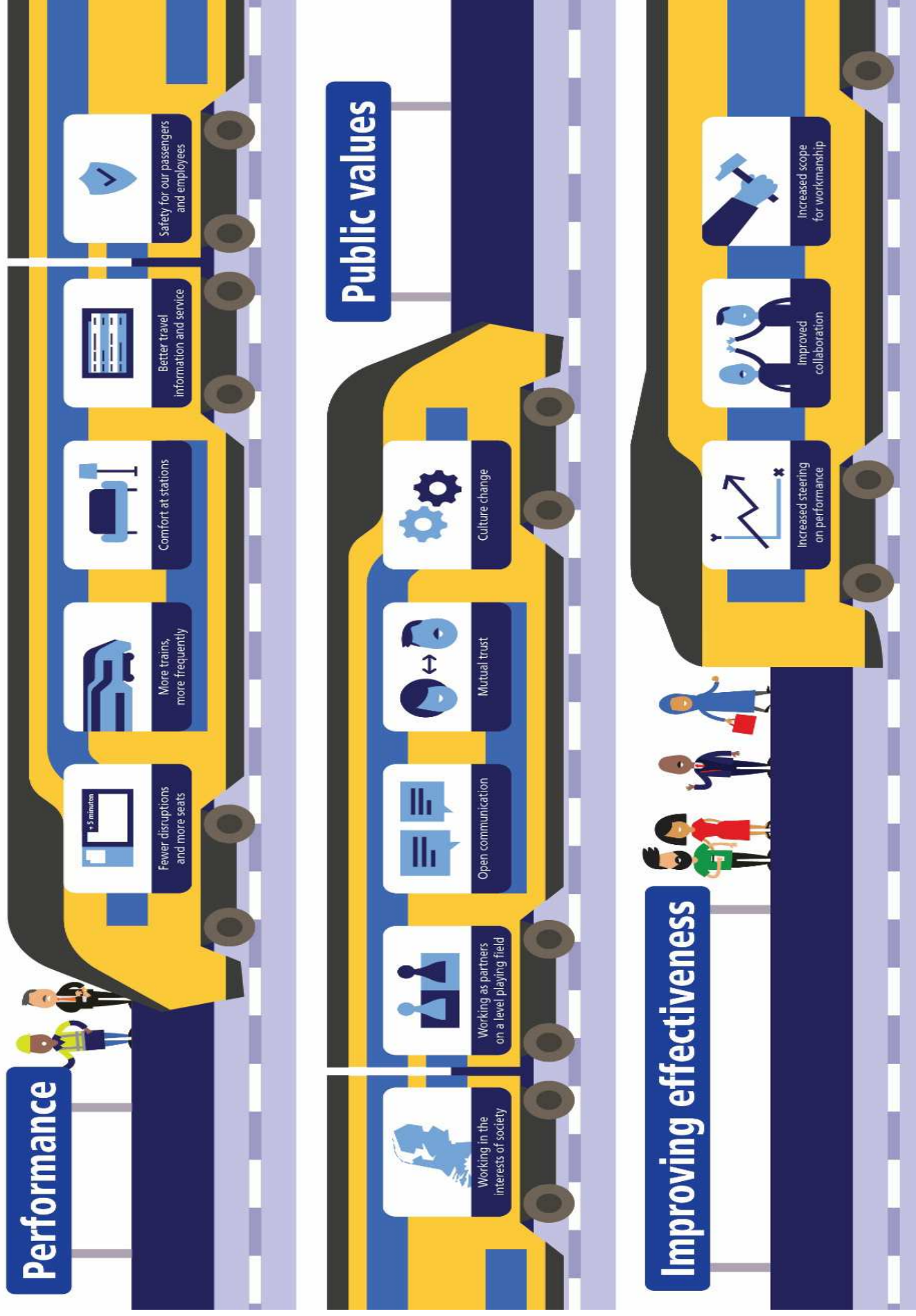
Prodaja nestratišnih nekretnina i postupni prijenos dijela željeznice

Obustavljanje Qbuzz u dugom roku

Prestanak natjecanja za koncesije regionalnih željeznica

mfkor; 9.1.2018.

Our performance is good, but we can and want to do better: financial and operating results must be brought to a higher level quickly

m3

Naše poslovanje je dobro, ali mi može i želimo više: financijski i operativni rezultati trebaju se što je prije moguće dovesti na višu razinu

Uspješnost

Manje prekida i više sjedećih mjesta

Više vlakova, češće

Ufđobnost na stanicama

Bolje putničke informacije i usluga

Sigurnost za naše putnike i zaposlenike

Javne vrijednosti

Rad za dobrobit društva

Raditi kao partner pod jednakim uvjetima

Otvorena komunikacija

Međusobno povjerenje

Promjena kulture

Poboljšanje djelotvornosti

Povećano upravljanje uspješnosti

Poboljšana suradnja

Povećan obujam proizvodnje

mfkor; 9.1.2018.

Definiranje ciljeva, načina ostvarenja i pokazatelja

Upravljanje državnim proračunom

Cilj – Osigurati izradu državnog proračuna u skladu s prioritetima te osigurati izvršavanje državnog proračuna u skladu sa Zakonom o izvršavanju državnog proračuna

Rezultati politike	Ključni pokazatelji uspješnosti politike	2017.	2018.	2019.
Osigurana je povezanost između pokazatelja rezultata politike i proračunskih izdataka kako bi se pružile informacije o proračunu kao alatu za provedbu politike	Postotak pokazatelja rezultata uključenih u pojašnjenje državnog proračuna koji su uzeti iz razvojnih planskih dokumenata (%)	15%	25%	55%

- Načini ostvarivanja – osigurati pregled potrošnje godišnjeg proračuna te povezivanje proračuna s planskim dokumentima i ključnim pokazateljima uspješnosti, poboljšati sadržaj objašnjenja proračuna i informirati javnost o državnom proračunu kao alatu za provedbu politika

26/04/2018

Ciljevi i pokazatelji trebaju biti SMART

S

- Specifični

M

- Mjerljivi

A

- Ostvarivi (Achievable)

R

- Realistični

T

- Vremenski definirani (Timely)

Loš ili dobar ključni pokazatelj uspješnosti?

Sektor prometa – ceste			
Latvijski cilj	Osigurati jednostavan i siguran način dolaska do razvojnih centara te izvrsnu kvalitetu autocesta koje povezuju regionalne i državne centre do 2020. godine		
Pokazatelj rezultata politike:	Smanjenje kilometara autoceste u lošem ili vrlo lošem stanju, u usporedbi s 2012. godinom (%)	2018 - 8%	2019 - 41%
Nizozemski cilj	Omogućiti da korisnici putuju od točke A do točke B na brz, siguran, pouzdan i održiv način.		
Pokazatelj rezultata politike:	Prihvatljivo vrijeme putovanja – postotak putovanja u kojima je postignuta ciljana vrijednost	2001 - 86% (osnovna vrijednost)	2020 - 100%

Kontrola načina ostvarivanja

Prikladnost

- Uklopljenost u misiju, viziju i ciljeve u cjelini?

Prihvatljivost

- Daje li procjena rizika i procjena ekonomske isplativosti prihvatljive rezultate?

Ostvarivost

- Jesu li resursi dostatni za provođenje tih načina?

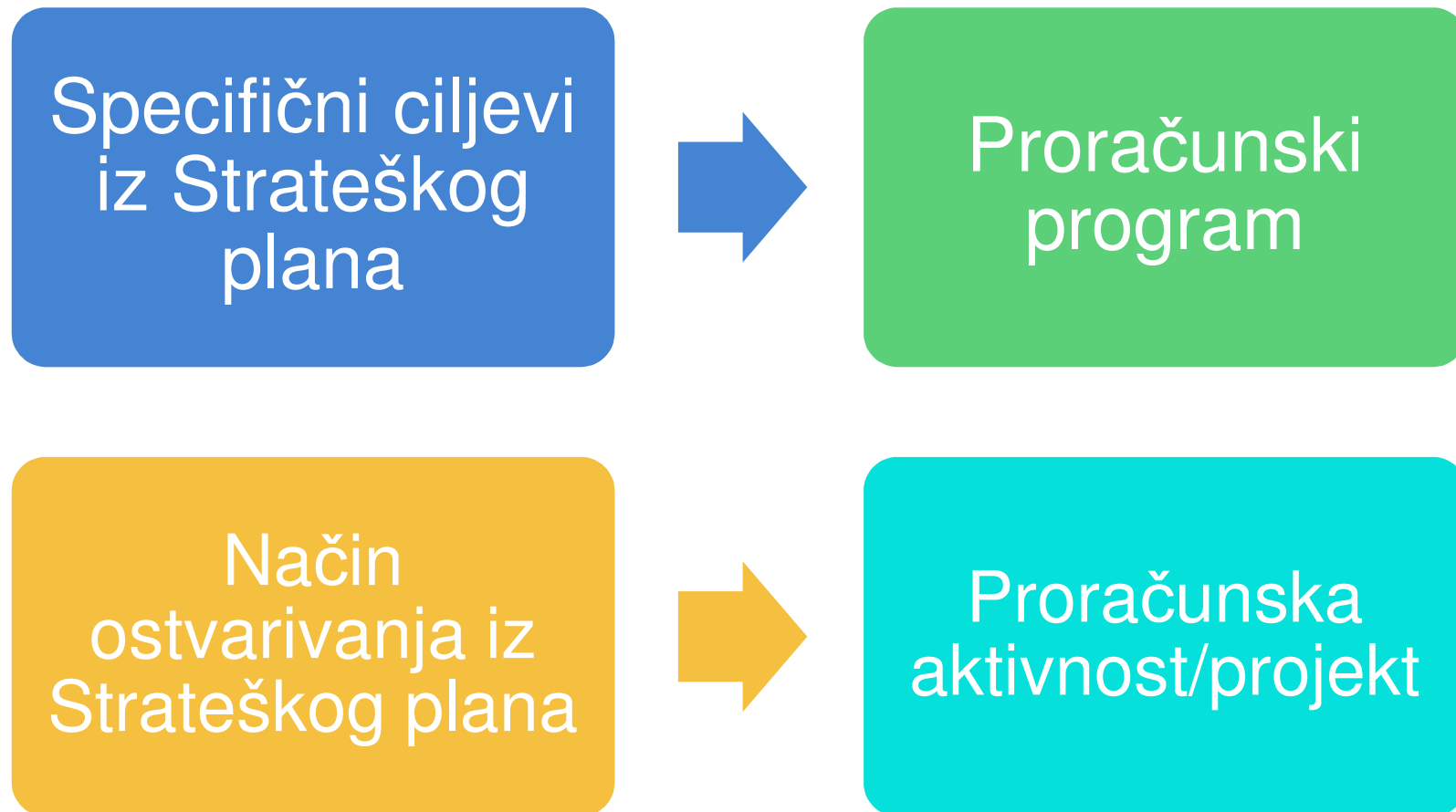
Loši ili dobri načini ostvarivanja?

- **Misija:** Osigurati stabilan financijski sustav i promicati dobro okruženje za poslovnu konkurentnost, kako bi se osigurao razvoj Latvije i dobrobit njenih građana

Porezna uprava				
Cilj	Osigurati stabilnu i predvidljivu poreznu politiku koja doprinosi razvoju države i povećava dobrobit njenih građana			
Rezultat politike	Smanjenje sive ekonomije (%)	2017 - 21,8	2018 - 21,0	2019 - 20,1
Načini ostvarivanja (ukupno 50 metoda definiranih u odvojenom planu koji je odobrila vlada), npr.:				
1. Informirati javnost o tome što siva ekonomija čini svakom od nas te potaknuti ljude da se bore protiv sive ekonomije				
2. Uvesti elektroničku registraciju radnika na gradilištima				
3. Odrediti minimalne iznose plaća u građevinskom sektoru				

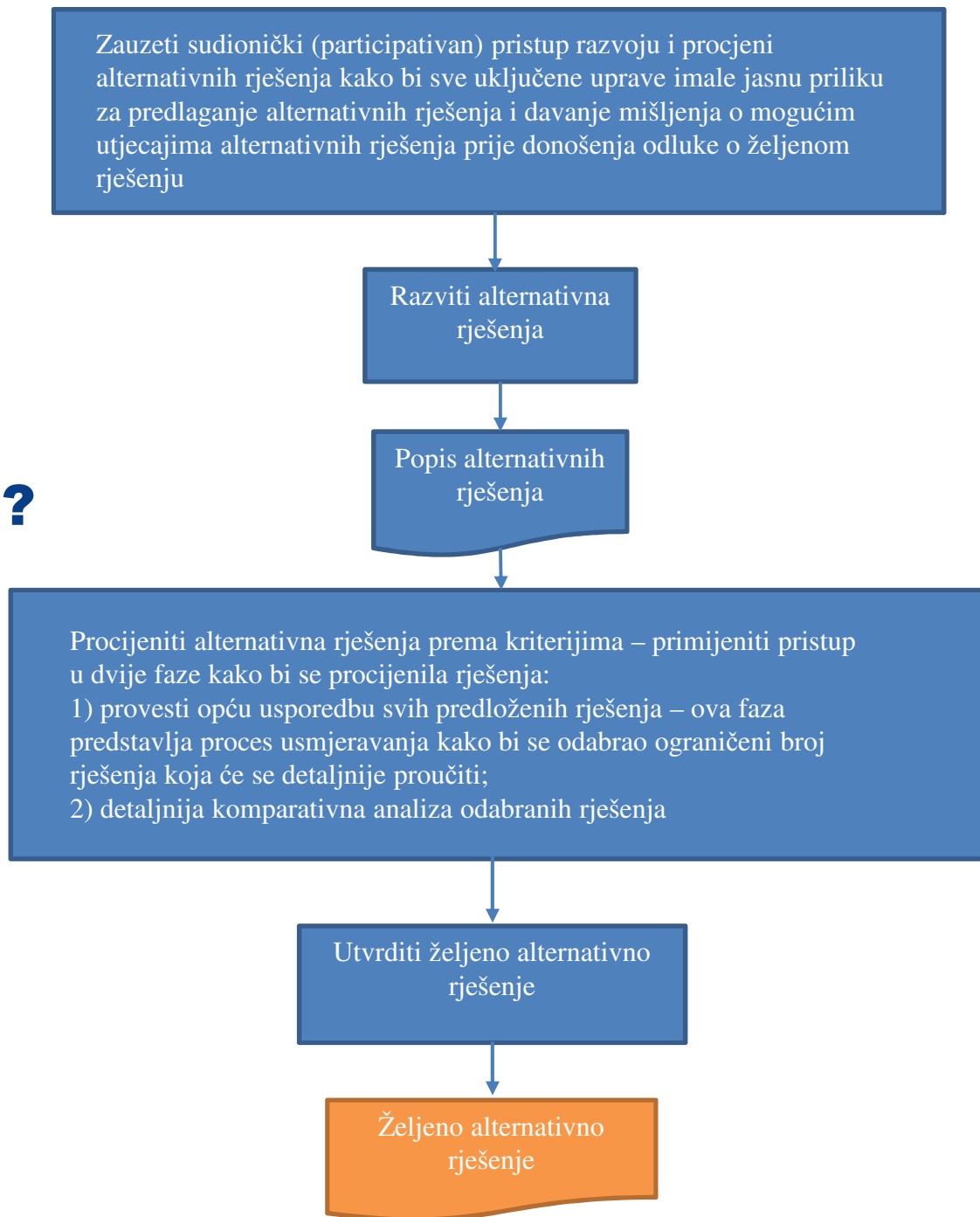
Povezivanje strateških ciljeva s programima u proračunu

Latvijsko iskustvo – tablica rezultata (*scorecard*) upravljanja politikom i sredstvima

Područje politike: npr. ceste					
Cilj politike: ... / Referenca na planski dokument politike					
Pokazatelj rezultata politike (učinak)	Referentni dokument	Stvarna vrijednost			Ciljana vrijednost
Smanjenje kilometara autoceste u lošem ili vrlo lošem stanju, u usporedbi s 2012. godinom (%)	Okvir za razvoj prometa 2014. – 2020.	8			41
	2015. (trenutna)	2016.	2017.	2018.	2019.
Ulaganja (<i>inputi</i>)					
Izdaci:	365 230 532	226 323 840	270 976 056	209 057 944	207 906 964
Proračunski program 23.04.00	45 129 819	48 686 999	48 686 999	48 686 999	48 686 999
Proračunski program					
Pokazatelji rezultata					
Obnovljena površina autoceste (km)	392,6	286	298	233	225
Pokazatelji kvalitete					
Vizualna procjena – stanje zadovoljavajuće ili više (%)	57	65	67	69	71

Je li potrebno uključiti novi cilj (program) ili definirati novi način ostvarivanja (aktivnosti/projekta)?

Razvoj strateškog plana za trogodišnje razdoblje

26/04/2018

Srednjoročna Strategija (Primjer iz Ministarstva financija Republike Latvije)

Akcijski Plan Vlade, Nacionalni Razvojni Plan

STRATEGIJA za 3 godine, odobrio Ministar financija

- Misija Ministarstva
- Vrijednosti Ministarstva (suradnja, odgovornost, profesionalnost, podrška)
- Glavni cilj i prioriteti za razdoblje Strategije
- Obuhvat (delegirane funkcije) Ministarstva
- Ustrojstvo Ministarstva
- Procjena uspješnosti prethodne srednjoročne Strategije
- SWOT analiza

Opis svake delegirane funkcije/politike

- Opis trenutne situacije
- Glavni cilj politike
- Zadaci, rezultati, ključni pokazatelji uspješnosti i učinci za ostvarivanje cilja politike (uzimajući u obzir dostupna financijska sredstva za trogodišnje razdoblje)
- Uključene institucije

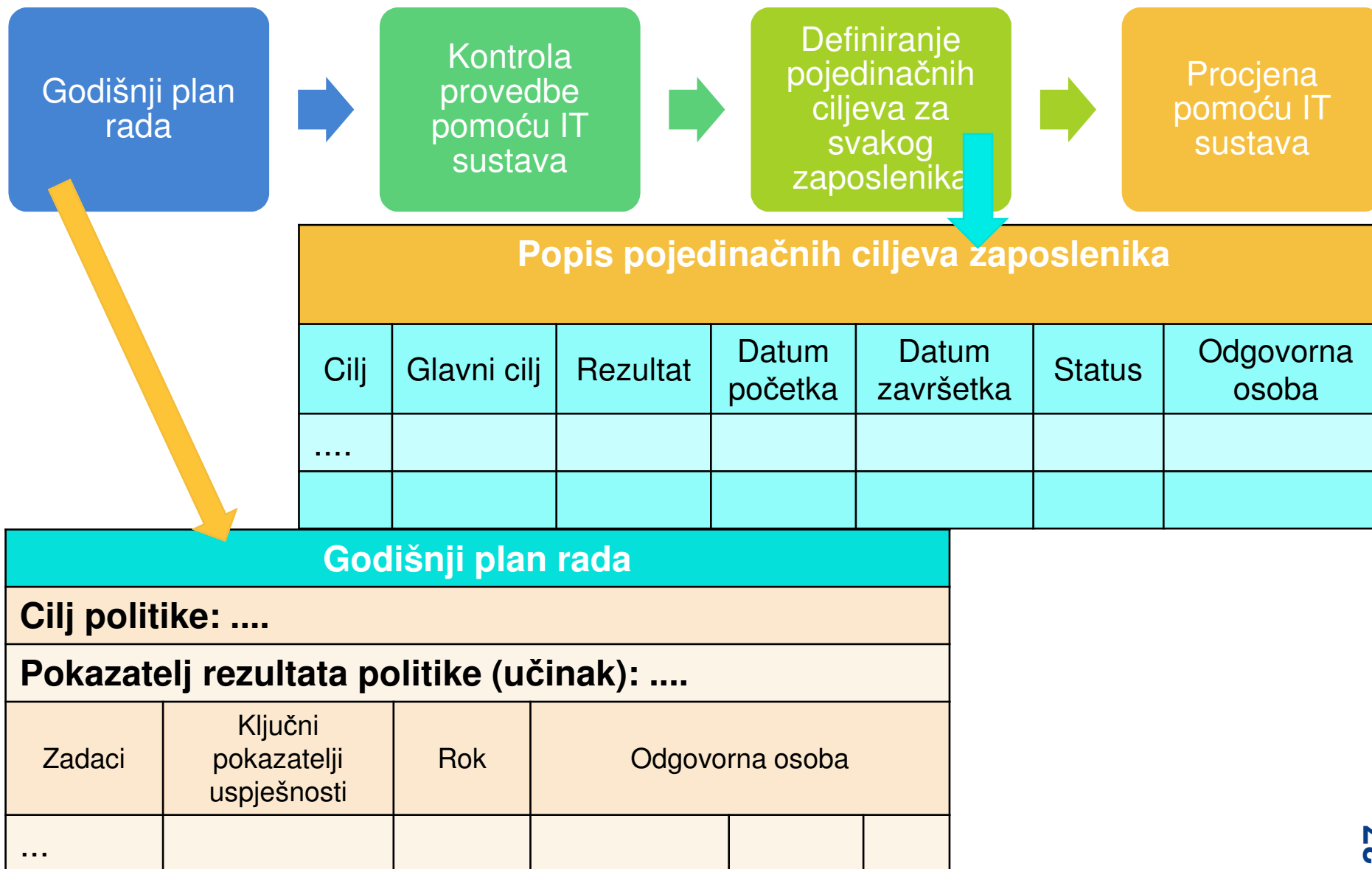
Opis funkcija upravljanja/funkcija podrške

- Upravljanje ljudskim resursima (trenutna situacija, cilj, zadaci, rezultati, ključni pokazatelji uspješnosti)
- Politika komunikacije – unutar sektora Ministarstva i s javnošću, vladom, nevladinim organizacijama (načela, zadaci)

Proračun

- Za trogodišnje razdoblje
- Za svaki proračunski program, kao i za projekte koji se financiraju iz sredstava EU i inozemne financijske pomoći

Provedba Strateškog plana – primjer Ministarstva financija Republike Latvije

Sažetak

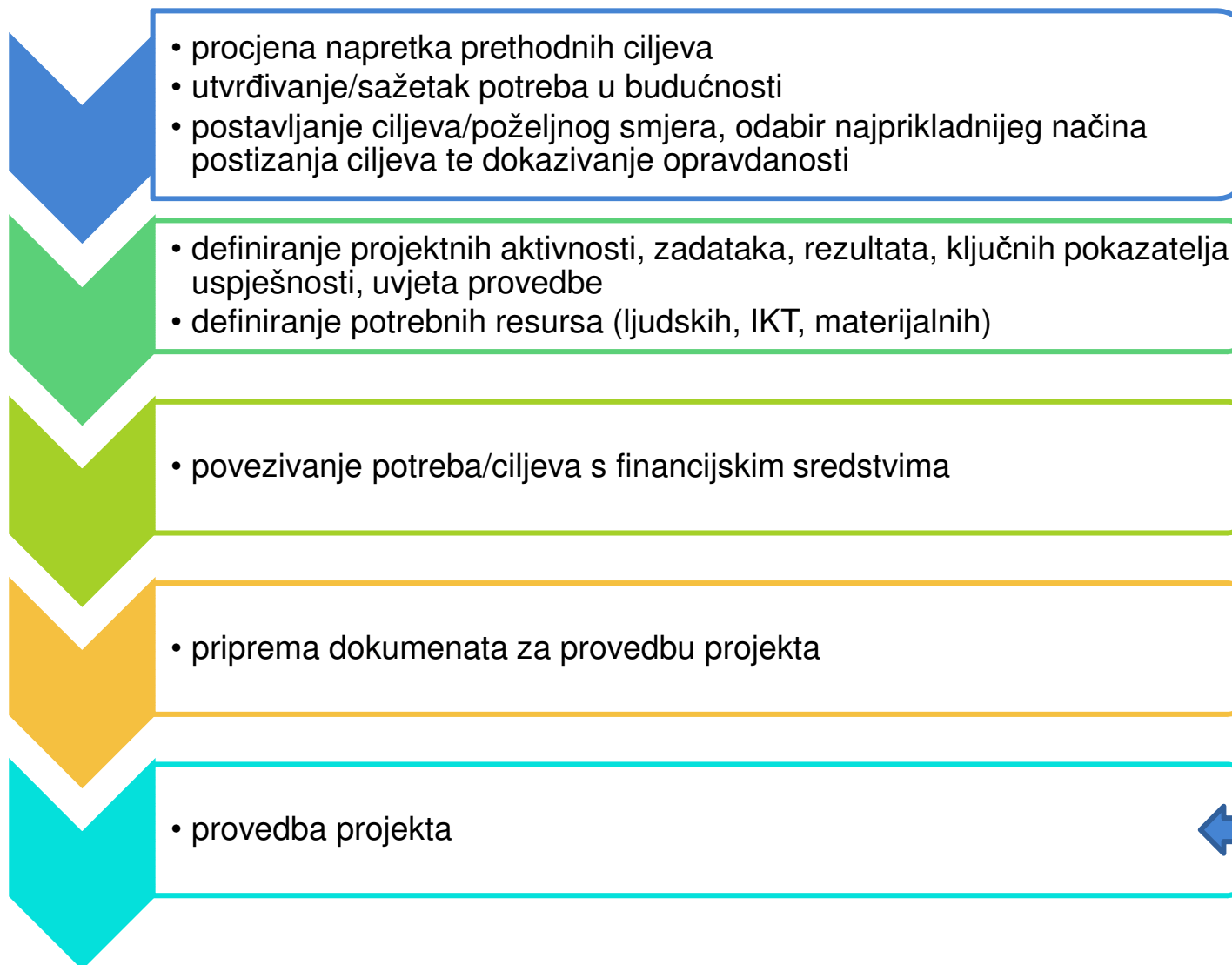
Za učinkovit razvoj i provedbu Strateškog plana potrebno je:

- uključiti sve ustrojstvene jedinice i sve čelnike koji planiraju rad ustrojstvenih jedinica
- osigurati da su svi zaposlenici informirani o ciljevima i načinima ostvarivanja
- osigurati provedbu Strategije kroz operative planove, npr. Godišnji plan rada
- ažurirati operative planove po potrebi i uzimajući u obzir promjene prioriteta
- osigurati da je proces razvoja i provedbe dostupan te da zaposlenici razumiju tko što radi
- predvidjeti radnje koje je potrebno poduzeti u slučaju ugrožavanja ostvarivanja ciljeva i ključnih pokazatelja uspješnosti

PROCES POVRATA NEOPRAVDANO UTROŠENIH ILI POGREŠNO ISPLAĆENIH PRORAČUNSKIH SREDSTAVA

Povrat neopravdano utrošenih sredstava

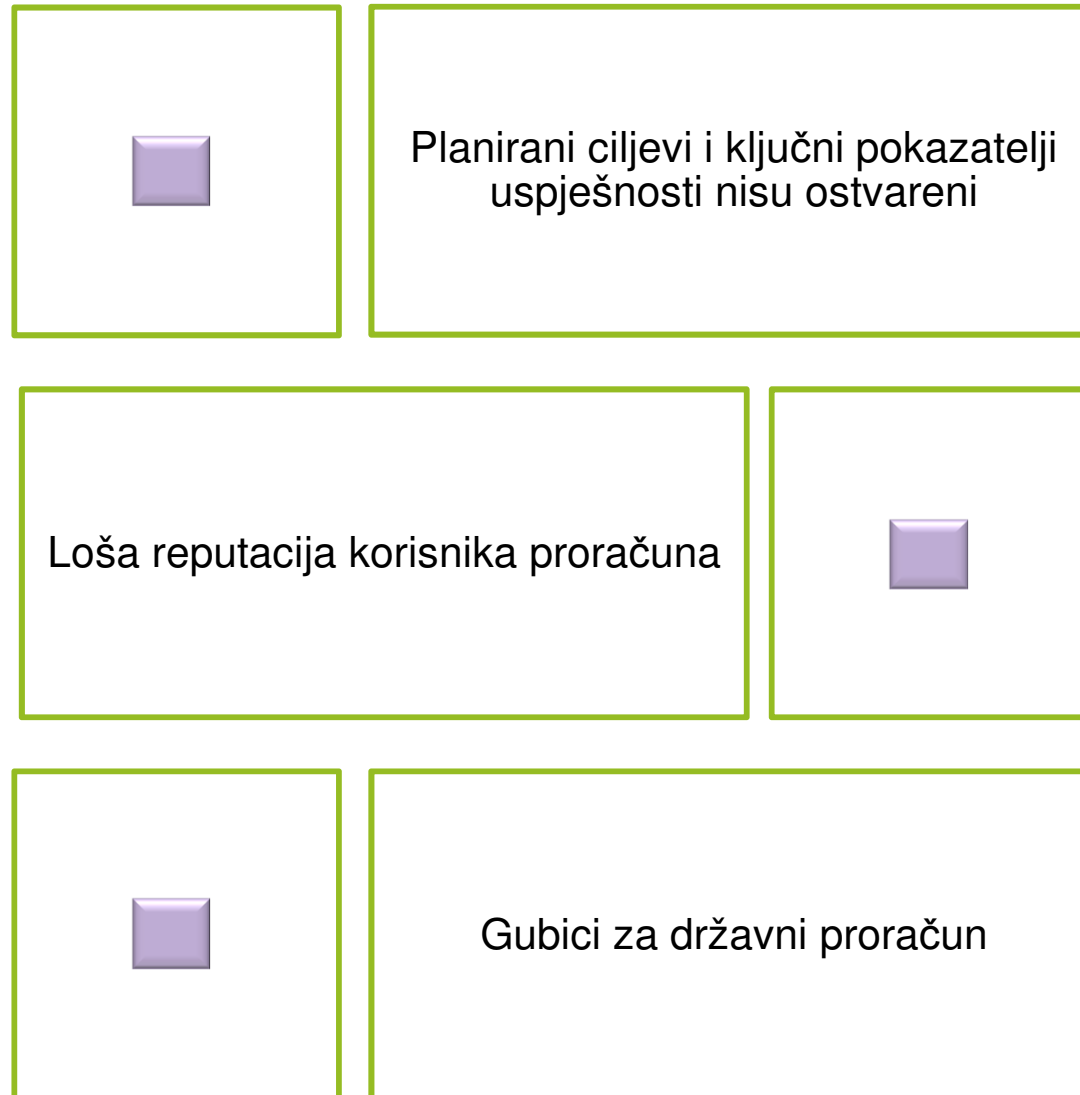
**Neopravdano
potrošen novac**

*Novac se sustavno i
s namjerom troši
neopravdano*

**Neprihvatljivi
troškovi nisu vraćeni**

Moguće posljedice

Veliki problemi imaju veliku brzinu, širok obuhvat i dubok utjecaj!

Odgovarajuće unutarnje kontrole

Potrebno je provoditi odgovarajuće unutarnje kontrole kako bi se smanjili rizici i negativne posljedice, na primjer:

Ex post kontrole:

- redovito izvješćivanje o provedbi projekta
- procjena napretka projekta
- Provjere na licu mjesta za dodatnu sigurnost
- Pisane procedure o povratu neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih sredstava

Procjena odgovornosti uključenih osoba

Izvješće o provedbi projekta (I)

Narativni dio

- izvještajno razdoblje
- naziv projekta/aktivnosti
- datum početka (planirani → stvarni)
- datum završetka (planirani → stvarni)
- naručitelj

Sažetak napretka:

- stvarni napredak u odnosu na planirani (% ispunjenja)
- opravdanost značajnih odstupanja
- prijedlog korektivnih mjera
- aktivnosti za sljedeće izvještajno razdoblje

Aktivnosti provedene u izvještajnom razdoblju:

- opis napretka, datum početka, datum završetka (o svakoj aktivnosti u skladu s planom projekta)

Nabava u izvještajnom razdoblju:

- nabava: predmet, R.br., način, status na kraju izvještajnog razdoblja
- očekivana/stvarna ugovorena cijena
- dobavljač

Pokazatelji:

- Opis rezultata i učinaka

Prilog: Popratna dokumentacija (ugovori, itd.)

Izvješće o provedbi projekta (II)

Financijski dio

- ukupan dodijeljeni iznos (državni proračun, drugi javni izvori, druge vrste izvora, inozemni financijski fondovi)
- ukupni opravdani troškovi i neopravdani troškovi

- opravdani izdaci: prethodna razdoblja, trenutno izvještajno razdoblje, ukupno do sada
- preostali proračun
- postotak financijskog ostvarenja, %

Plaćanja u izvještajnom razdoblju:

- opis rashoda (vrsta, naziv robe, usluga, radova)
- svrha plaćanja, datum i broj dokumenta za plaćanje
- iznos izdataka (opravdani, neopravdani rashodi)
-

Prilog: Popratna dokumentacija (fakture, dostavnice, bankovni izvodi itd.)

Osobe odgovorne za procjenu napretka projekta:

Voditelj projekta odgovoran je

Upravnom odboru (čelnik institucije, predstavnici odjela za financije, odjel za upravljanje rizicima, unutarnja revizija, resorno ministarstvo) – *u slučaju velikih investicijskih projekata.*

Čelnik institucije – *u slučaju manjih (kratkoročnih) projekata*

Analizira privremene rezultate/napredovanje projekta, odlučuje o izmjenama i dopunama ugovora o projektu ili proračuna. Može utvrditi nepravilnosti u financijskom učinku (pogrešno isplaćena ili neopravdano utrošena sredstva).

Provjere na licu mjesta

- ✓ pružaju dodatnu sigurnost da se projekt provodi u skladu s ugovorom/odlukom te da su sredstva utrošena za odobrenu namjenu,
- ✓ provodi ih jedinica koja nije uključena u provedbu projekta. Odgovorna jedinica izvješćuje Upravni odbor (engl. *Steering Committee*) ili čelnika institucije.

U početku se definira **prioritet** svakog projekta:

- nakon potpisivanja ugovora (početna procjena),
- drugi put nakon razdoblja provedbe (precjenjivanje rizika; engl. *risk overvaluing*).

Kriteriji rizika

R.br	Kriteriji rizika		Omjer rizika	Odabrani omjer rizika	Značaj kriterija rizika	Vrijednost rizika
1	2		3	4	5	6=4*5
	Definirali smo 18 kriterija rizika					
1.	Korisnik sredstava	Državna institucija, lokalna vlast	1		3	
		Trgovačko društvo u vlasništvu države/JLP(R)S	2			
		Nevladina organizacija, trgovačko društvo	3			
2.	Očekivano trajanje projekta	Do 12 mjeseci	1		2	
		od 13 mjeseci do 24 mjeseca	2			
		25 mjeseci ili više	3			
3.	Kupnja nove opreme (trajna imovina)	Ne planira se	0		4	
		Do 20% ukupnih opravdanih troškova projekta/aktivnosti	1			
		od 21% do 50% ukupnih opravdanih troškova projekta/aktivnosti	2			
		Iznad 50% ukupnih opravdanih troškova projekta/aktivnosti	3			
...	...	...	...	...	...	...
Zbroj vrijednosti rizika						
Procijenjena razina rizika (visoka (V), srednja (S) ili niska (N))						

Koliko je projekt rizičan?

Procijenjena razina rizika	Zbroj vrijednosti rizika
Projekt visokog rizika	od 101 do 145
Projekt srednjeg rizika	od 57 do 100
Projekt niskog rizika	od 13 do 56

Učestalost provjera ovisi o procjeni rizika:

Vrsta projekta	Provjere tijekom provedbene faze	Provjere nakon posljednjeg plaćanja (praćenje)
Visoki rizik	Jednom u provedbenoj godini; 100% projekata.	Jednom u razdoblju održavanja projektnih rezultata; 100% projekata.
Srednji rizik	Jednom za vrijeme provedbe; 100% projekata.	Jednom u razdoblju održavanja projektnih rezultata; 30% projekata.
Niski rizik	Jednom za vrijeme provedbe; 30% projekata.	Jednom u razdoblju održavanja projektnih rezultata; 30% projekata.

Naknadna provjera:

- Najranije 12 mjeseci nakon zadnjeg plaćanja ako *nisu uočene* značajnije slabosti;
- Najkasnije 12 mjeseci nakon zadnjeg plaćanja ako *su uočene* značajnije slabosti.

Godišnji plan provjera na licu mjesta

- Priprema se na godišnjoj osnovi na temelju procjene rizika
- Ažurira se u skladu s precjenjivanjem rizika projekta/aktivnosti
- Odobrava ga čelnik odgovorne jedinice ili čelnik institucije

Vrsta projekta (visoki, srednji/niski rizik)	Broj projekta	Naziv projekta	Datum početka projekta	Datum završetka projekta	Vrsta provjere (za vrijeme provedbene faze ili nakon zadnjeg plaćanja)	Mjesec u kojem se planira provjera	Osoba odgovorna za provjeru (ime, prezime, pozicija)

Dokumentiranje rezultata provjere na licu mjesta (I)

Rezultati provjera na licu mjesta se dokumentiraju na kontrolnim listama i u konačnici u izvješću koji se šalje voditelju projekta.

Voditelj projekta treba uključiti rezultate provjera na licu mjesta u izvješće o provedbi projekta.

Pitanja su usredotočena na različita područja:

... izdaci & računovodstvo ...

- Jesu li svi izdaci uključeni u izvješće o projektu usklađeni s ugovorom i popratnom dokumentacijom koja je bila dostupna na licu mjesta *ili* koja je dostavljena s izvješćem?
- Jesu li osigurane detaljne računovodstvene evidencije za projekt i omogućuje li računovodstveni sustav provjeru da su sredstva pravilno raspodijeljena?
- Je li moguće iz popratne dokumentacije/računovodstvene evidencije utvrditi da se novac potrošio samo za planiranu svrhu?
- Jesu li računovodstvene evidencije u skladu s popratnom dokumentacijom?

Dokumentiranje rezultata provjere na licu mjesta (II)

... nabava ...

- Jesu li provedeni postupci nabave ako su bili nužni za provedbu projekta?
- Jesu li postupci nabave provedeni u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi?
- Jesu li svi ugovori o nabavi provedeni te je li vrsta/količina i kvaliteta roba/radova/usluga u skladu s ugovorenim?

... dugotrajna imovina...

- Je li evidentirana sva dugotrajna imovina pribavljena tijekom projekta (Registar dugotrajne imovine) i ima li svaki primjerak jedinstvenu oznaku na naljepnici kojom je označen?
- Je li dugotrajna imovina smještena na mjestu provedbe? Koristi li se za planirani projekt? Je li u skladu s popratnom dokumentacijom?

... održivost ...

- Koriste li se svi rezultati/dugotrajna imovina za planiranu namjenu iz ugovora o projektu?

Povrat neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih financijskih sredstava

Upravni odbor ili čelnik institucije donosi odluku o povratu neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih financijskih sredstava na temelju izvješća o napretku provedbe, izvješća o provjerama na licu mjesta, rezultata unutarnje ili vanjske revizije.

U slučaju neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih finansijskih sredstava mogu se primijeniti sljedeća rješenja:

Rješenja	Korisnik sredstava		
	Trgovačko društvo (privatni sektor)	Općina	Korisnik državnog proračuna
✓ izuzimanje neopravdanih izdataka kod sljedećeg zahtjeva za sredstvima.	X	X	X
✓ priprema pisma sa zahtjevom za dobrovoljnim povratom sredstava u roku od 3 mjeseca nakon odluke (u slučaju da nije moguće izuzeti neopravdani izdatak u sljedećem zahtjevu za sredstvima). Ako korisnik sredstava na to pristane, potpisuje se sporazum (s uključenim rasporedom povrata sredstava).	X	X	
✓ povrat iz drugog projekta koji provodi korisnik sredstava.	X	X	X
✓ povrat putem sudskog postupka ako korisnik sredstava: a) ne pristane dobrovoljno vratiti sredstva, b) nema nijedan drugi projekt.	X		

Procjena odgovornosti odgovornih osoba

Čelnik
institucije

Procjena

Provodi nadležna jedinica

Čelnik institucije

Izdaje nalog

Nalog određuje:

- koja jedinica je odgovorna
Za procjenu (pravna služba)
- rok provedbe
procjene i
izvještavanja

Tijekom procjene pojasniti:

- područje u kojem je
otkriven prekršaj
- uzrok prekršaja
- tko je uzrokovao
prekršaj
- kakvu kaznu je
potrebno utvrditi za
osobe koje su
uzrokovale prekršaj

Odlučuje

o daljnjim
odgovarajućim
aktivnostima na
temelju
rezultata
procjene

Poseban zakon o sprečavanju rasipanja financijskih sredstava i imovine tijela javne vlasti

Svrha ovog Zakona jest osigurati zakonito korištenje financijskih sredstava i imovine tijela javne vlasti u skladu s javnim interesom, spriječiti rasipanje i neučinkovito korištenje tih financijskih sredstava i imovine te ograničiti korumpiranost državnih dužnosnika.

Zakonom su propisane dužnosti/odgovornosti i ponašanje državnih dužnosnika koji se trebaju primjenjivati u različitim područjima kao što su:

- djelotvorno/razumno korištenje financijskih sredstava i imovine tijela u vlasništvu države/općine,
- korištenje cestovnog prijevoza u vlasništvu tijela javne vlasti,
- najam imovine u vlasništvu tijela javne vlasti,
- upravljanje nekretninama u vlasništvu tijela javne vlasti,
- davanje financijskih sredstava i imovine u obliku darova (donacije).

IZVJEŠĆE O PROCJENI ODGOVORNOSTI DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA

Cilj procjene: _____

Obrazloženje procjene: *(broj, datum i naziv dokumenta)*

Broj	Područje u kojem je utvrđen prekršaj	Opis prekršaja i uzroci, uključeni državni dužnosnici	Informacije o daljnjim aktivnostima
1.			
2.			
3.			

Sažetak

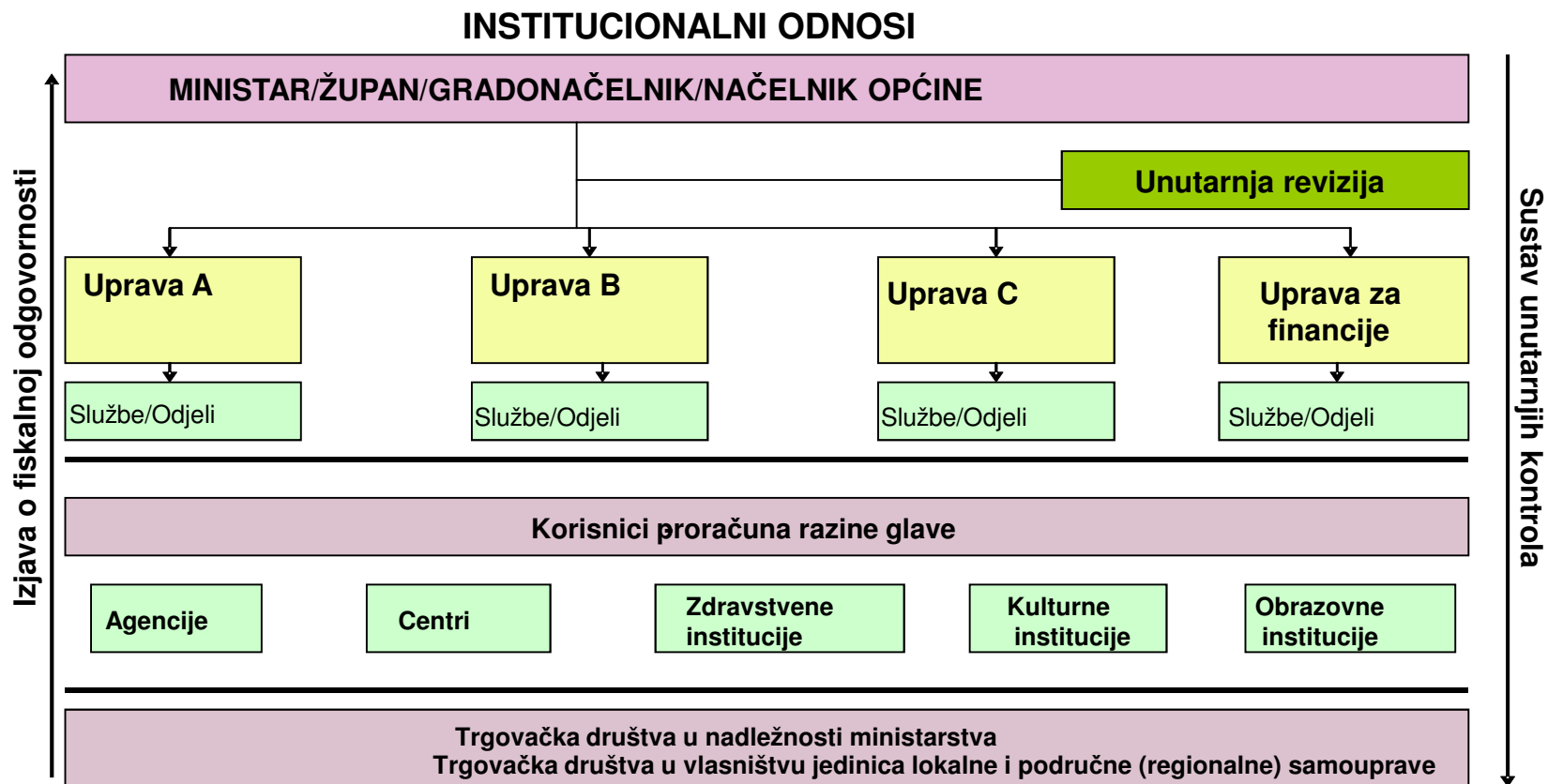
- ☑ Redovito izvješćivanje o provedbi projekta i o provjerama na licu mjesta poznati su nadzorni alati osiguravanja da se projekt provodi u skladu sa zakonima, s podzakonskim aktima i ugovorima te kako bi se utvrdila odstupanja i prekršaji poput neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih financijskih sredstava.
- ☑ Privremena izvješća o provedbi i rezultati provjera na licu mjesta značajni su dokazi/potvrde da projekt svoje ciljeve i ključne pokazatelje uspješnosti ostvaruje na primjeren, kvalitetan, pravovremen, učinkovit i odgovoran način.
- ☑ Ako se provodi proces procjene odgovornosti odgovornih državnih dužnosnika ili zaposlenika, to pomaže u sprečavanju daljnjih odstupanja.

DIJAGRAM TIJEKA PROCESA FINANCIJSKOG PLANIRANJA

PREMA OPISU SLUČAJA

U nadležnosti

Proces financijskog planiranja

